

A UNIOS

Nº 22

ABRIL 2017

ASOCIACION CULTURAL

Pineiróns

UNHA ÁRBORE SENLLEIRA: A FIGUEIRA DO MECO

Por: Francisco Meis

Falar da figueira do Meco é falar de nos mesmos como vila, é expoñer un proceso cultural inmaterial que abarca cinco séculos de xeracións de groveses que viviron e transmitiron a identidade desta vila a través dese símbolo; a súa forza, a súa arrogancia ante as inxustizas, a súa unión como colectivo social ante a adversidade. Toda unha historia dunha xente materializada nun símbolo que pervive a través dos séculos e das xeracións.

A primeira vez que aparece en documentación escrita será no libro do Padre Sarmiento titulado *Viaxe a Galicia* e datado en 1745:

“Antes de entrar en el Arenal do Vado a mano derecha hay tres montes y en la cima del medio hay dos ganchos, y entre ellos está la higuera famosa; porque en el Grove hay tradición que allí ahorcaron las mujeres al Meco, y yo mandé cortar unas ramas de dicha higuera para llevar a Madrid por bufonada.”

A lenda conta que un cura, chamado D. Juan de La Meca, exercía o dereito de pernada coas mulleres que ían casar. Cansos os cidadáns de tanta licenza luxuriosa, decidiron executalo colgándoo da famosa figueira no monte da Siradella. Cando a xustiza buscou un culpable de tal abuso, ao preguntar: “Quen matou o Meco?”, contestaron todos xuntos: “Matámolo todos!”. Sen probas e sen culpables aparentes, o crime quedou sen resolver, quedándolle aos groveses o alcume de “mecos”. Así é como se transmitiu con pequenas variacións a través da tradición oral.

A lenda contouna o Padre Sarmiento desta maneira:

“Dízese que un estudiantón, que o hera natural de MECO junto A Alcalá, o que se llamaba Meco de apellido (que también le ay azia el otro lugar) pasó a Galicia (como pasan otros tunantes), que habiéndose insinuado en el servicio de no se quien, consiguió el ser cura de San Martín del Grove, que esté en una casi isla en donde la Ría de Padrón entra en el mar alto; que habiendo allí manifestado las habilidades que llevó a Galicia, se desenfrenó tanto su carnal apetito, que vició a muchas mujeres, ya por sugestión, ya por violencia, y que irritadas las mujeres, determinaron hecharle de este mundo, ahorcándole de una higuera, y que finalmente habiendo hecho autos la Justicia de la Coruña...”

A segunda fonte escrita sobre a lenda deixounola o chamado cura de Fruime, Diego Antonio Cernadas de Castro (1702-1777). O párroco volvería a falar dela no século XVIII e tería que pasar máis de 100 anos para que o nome da árbore regresara a primeira plana da historia.

A Figueira no Congreso dos Deputados

No 1898, coa perda da illa de Cuba, o ministro Eugenio Montero Ríos fará unha hábil comparación contando a lenda

do Meco no Congreso dos Deputados coa finalidade de achacar a responsabilidade da perda da prezada colonia española non ao seu goberno, senón a todos os partidos daquel momento: Matámolo todos! Perdémola todos!

Sería de novo a Figueira sacada do seu ostracismo que xa duraba máis de 100 anos, vendo dende a súa atalaia privilexiada aló nun cumio do alto da Siradella, entrar e saír as xentes do Grove polo Istmo do Vao.

Unha lenda convertida en teatro

A tradición oral continuaría labrando as conciencias, ata que a finais dos anos 30 do século pasado o grovense Francisco Franco Calvete, ordenanza de telégrafos, crearía a obra *O señor feudal ou: ¿Quen matou o meco?*. Despois daquela serían numerosas as representacións que se fixeron desta obra na vila, unhas veces tinguidas de traxedia e misterio e outras de respecto e agoireira sospeita. As últimas leváronse a cabo durante o ano 2016 con gran éxito de participación.

